

Zijn semiwaterervelden en algenoverlast synoniem aan elkaar?

De laatste jaren zijn er tal van oplossingen gepresenteerd, maar wat werkt echt

Kunstgras biedt vele oplossingen, maar het voorkomen van algen op het veld lijkt een onmogelijke taak. Zal daar ooit verandering in komen? Hoe gaan we daar mee om en vooral als gaat het semi waterervelden gaat.

Auteur: Guy Oldenkotte

Kunstgras wordt geacht vele clubs in verschillende sporten uit de nood te helpen. De velden hebben een hogere bespelingstolerantie, dragen bij aan de kwaliteit van het spel en zouden minder onderhoud vergen dan natuurgras. Om die redenen beschikt tegenwoordig elke voetbalclub, hockeyclub, tennisvereniging en handbalclub in ons land over ten minste één kunstgrasveld. Maar de aanschaf van kunstgras heeft bij veel clubs ook geleid tot een verlaging van het onderhoudsbudget. Dat is een stap met grote gevolgen, want kunstgras is zeker niet onderhoudsarm. Als gevolg van die verlaging is ook de aandacht voor de kwaliteit van het kunstgrasveld afgenomen en dat heeft bij veel clubs nieuwe gevolgen. De 'grote winnaars' zijn nu de algen. Die kunnen voornamelijk op kunstgras hockeyvelden en dan met name semiwaterervelden voor grote problemen zorgen, erkent ook Chantal Mies van de Koninklijke Nederlandse Hockeybond. 'Je ziet het probleem regelmatig terugkeren, met name bij semiwaterervelden.' Volgens Arjan Krijnen van Verhoeve Watertechniek laat zich dat eenvoudig verklaren. 'Semiwaterervelden bieden de ideale voedingsbodem voor algen. De algen kunnen zich lekker

nestelen in het bovenste deel van de zandlaag van het kunstgrasveld. Daar is de temperatuur ideaal; hij wordt optimaal gereguleerd door de afkoeling, wanneer er water op het veld wordt gespoten, of door de temperatuursverhoging, wanneer het veld droog is omdat het niet wordt gebruikt. De algen worden actief vanaf een bodemtemperatuur van 15 graden. De algen kunnen in droge vorm overleven en wachten op ideale omstandigheden.' Zowel Mies als Krijnen merkt op dat algen met name voorkomen op semiwaterervelden. Op andere ondergronden vormen ze geen bijster groot probleem. 'Je kunt zeggen dat het een groot probleem vormt, maar er zijn ook middelen die een oplossing bieden', verklaart Mies haar stelling. Martijn Engelen van Rooden Landscape Solutions onderschrijft die mening. 'Algen op kunstgras is een probleem dat voorkomt in alle sporten waar kunstgras wordt gebruikt, en bij alle soorten kunstgras.' Engelen voegt daaraan toe dat het niet uitmaakt welke soort kunstgras men heeft, uit wat voor soort vezel het is opgebouwd en of het getuft of geweven is. 'Natuurlijk zijn er wat verschillen. Zo vergen kunstgrasmatten die zijn gemaakt met een gekrulde vezel meer aandacht dan matten

die zijn gemaakt van monofilamenten. Maar ook hier geldt dat algen altijd en overal kunnen voorkomen.'

Vanaf het begin erbovenop

In het verleden voorzagen kunstgrasfabrikanten de vezels van een extra middel om de groei van algen te frustreren. Deze zogenaamde anti-alg was, net als een middel tegen statische elektriciteit, een extra toevoeging die standaard door de grondstof voor kunstgrasvezels werd gemengd. Dat was nog in de tijd dat de kwaliteit van kunstgras voor veel kopers een leidraad was. Tegenwoordig is de kunstgrasmarkt een vechtersmarkt, waar de prijs leidend is. Toevoegingen zoals anti-alg worden tegenwoordig uit kostenoogpunt beperkt. 'De kunstgrasfabrikanten zijn meer rollenverkopers geworden dan systeembedenkers', verzucht Hugo de Vries van TenCate Greenfields. 'Het lijkt erop dat niemand meer vooruit wil.' Volgens Martijn Engelen van Rooden Landscape Solutions is het ook een misvatting dat die anti-alg als excuus kan dienen om niet preventief aan het werk te hoeven gaan. 'Om algen te bestrijden, moet men er vanaf het begin bovenop zitten. Zelfs als algen niet zichtbaar

zijn, kunnen er handelingen worden verricht om ze preventief te bestrijden.' Samen met Altea, het onderzoeksinstituut van de Universiteit Wageningen, heeft Arjan Krijnen veel onderzoek gedaan naar algen. 'In die studies hebben we onder meer onderzocht waar de algen zich nestelen in de mat en hoe ze zich gedragen.' Uit de onderzoeken kwam onder meer naar voren dat algen verschillende verschijningsvormen hebben. Ook werd duidelijk dat algen kunnen overleven

in een zuur en basisch milieu en in rust ook in een droge omgeving.' Martijn Engelen merkt op dat de kwaliteit van de (preventieve) aanpak van algen samenhangt met meerdere factoren. 'Veel hangt af van de bespelingsintensiteit en de kwaliteit van het dagelijks onderhoud. Bovendien moet een goed anti-algenmiddel gevonden worden dat kan worden toegevoegd aan de beregeningsinstallatie. En als laatste is de kwaliteit en frequentie van het specialistisch onderhoud

essentieel. Wanneer een van deze zaken niet of onvoldoende wordt uitgevoerd, dan ga loop je al vast.' Engelen merkt daarbij op dat onderhoud maatwerk is en lokaal moet worden bekeken.

De aanschaf van kunstgras heeft bij veel clubs ook geleid tot een verlaging in het onderhoudsbudget

Planning is belangrijk

Dat algen ook in de toekomst zullen blijven verschijnen, is onvermijdelijk. 'Algen passen zich razendsnel aan', zegt Engelen. Een goede planning van de aanleg van een veld zou de ergste problemen kunnen voorkomen. 'Het veld moet op de juiste manier worden aangelegd en clubs moeten de juiste spullen hebben', zegt Chantal Mies daarover. Martijn Engelen voegt daaraan toe: 'Vroeger werden eikenbomen en dennenbomen vlak langs een veld geplaatst. Dat zie je tegenwoordig niet meer zo vaak. Maar natuurlijk zouden planners kunnen overwegen om de eerste bomen pas te plaatsen op 20 of zelfs 30 meter in plaats van op 10 meter afstand. En het verharden van het gedeelte tussen de kantine en de kleedkamers is ook essentieel. Zo blijft het schoeisel schoon; hoewel een goede walk-on-walk-off-mat nog altijd belangrijk blijft.' Engelen zou bijna willen pleiten voor controle van schoeisel voorafgaand aan de start van een wedstrijd. 'Daarbij zou de scheidsrechter het schoeisel niet alleen uit veiligheidsoogpunt moeten controleren, maar tevens moeten vaststellen of het schoon is.' Omdat scheidsrechters doorgaans door de thuisvereniging worden geleverd, zou het goed mogelijk zijn hen te verzoeken om dergelijke controles uit te voeren. Deze kleine stap voorkomt oppervlakkige verontreiniging op het veld en kan bovendien bijdragen aan de levensduur van een veld, doordat eventuele beschadigingen door onjuist schoeisel worden voorkomen. Behalve een goede planning zou er ook een betere onderlinge afstemming tussen gemeenten en verenigingen moeten zijn, zo pleit Chantal Mies. 'Veel velden zijn eigendom van de vereniging, maar er wordt niet altijd goed afgesproken wie er precies verantwoordelijk is voor het onderhoud. Uiteindelijk valt of staat het met het goed vastleggen van die afspraken.' Als voorbeeld noemt Mies een situatie waarbij de gemeente het onderhoud van een kunstgrasveld aanvankelijk was

Volgens Martijn Engelen van Rooden vergt de aanpak van algen een combinatie van methodes.

Na de behandeling worden de dode algen uit het kunstgras gespoten en vervolgens opgezogen.

overeengekomen met de bouwer van het veld, om vervolgens toch voor een lokale aannemer te kiezen. 'Dat veld is nu, na vier jaar, in een dusdanige staat dat het moet worden afgeschreven.'

Metten is weten

Arjan Krijnen van Verhoeve Waternet merkt op dat de waterkwaliteit van essentieel belang is. 'Het is raadzaam om de kwaliteit van het water vooraf vast te stellen, voordat het wordt aangesloten op de beregning. Daarmee kan veel ellende voorkomen worden.' Volgens Krijnen hoeft grondwater van goede kwaliteit geen probleem te zijn. 'Maar als je water uit een nabijgelegen sloot gebruikt, dan is dat vragen om problemen.' Toevoeging van een algdodend middel werkt goed, maar is zeker niet afdoende. 'Uiteindelijk vormen die dode algen weer de voedingsbodem voor nieuwe algen. Daarom moeten de algen niet alleen worden gedood, maar ook verwijderd.' Martijn Engelen zegt dat de juiste methodes daarvoor al zijn ontwikkeld. 'Wij maken zelf gebruik van een machine die, met behulp van water onder instelbare druk, de verontreinigingen uit het waterveld borstelt en spuit, om de drab daarna op te zuigen en op te slaan in een afgesloten tank.'

Aad van Oosten van Van Oosten

Beregeningssysteem betekent dat die drab sterk kan verschillen, afhankelijk van de gebruikte algendoder. 'Wij hebben vorig jaar een test gedaan bij hockeyclub Klein Zwitserland in Den

Haag. Daar paktten we het veld zes maanden lang regelmatig aan met een 100% biologisch reinigingsmiddel op basis van enzymen. Na zes maanden lieten we het veld schoonmaken en de vervuiling opzuigen. Toen bleek dat het water niet echt een drab was, maar meer een lichtbruine kleur had. De gebruikte enzymen hadden de algen bijna geheel doen oplossen.

De kunstgrasfabrikanten zijn meer rollen-verkopers geworden, dan systeem-bedenkers

Ze bestaan uit een soort eiwit waar algen niet tegen kunnen.' Het resultaat is opmerkelijk. 'Dat komt doordat dit enzym een langdurige werking heeft, waardoor het beter bij de algen in de mat zelf kan komen.' Van Oosten is niet de eerste die roept een oplossing te hebben. Integendeel. 'Dit middel wordt inmiddels al jaren succesvol gebruikt in het buitenland. Maar Nederlanders hebben er nog wel eens een handje van om niet verder te kijken dan de grens. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor gravelbanen onder afschot. Die worden al jaren succesvol aangelegd in Duitsland, maar beginnen nu pas voet aan de grond te krijgen in ons land.' Met of zonder de enzymen die Van Oosten beschikbaar heeft als toevoeging aan de beregning, in theorie zal de problematiek de komende jaren alleen maar zal toenemen,

meent Arjan Krijnen. 'De winters worden milder en we hebben langere natte periodes in het voor- en najaar. Dat geeft algen voldoende kans om te groeien.' Chantal Mies begrijpt die stelling, maar vindt dat dat niet per definitie hoeft te betekenen dat hockeyclubs dan slechter af zullen zijn. 'Wij hebben geen clubs met financiële problemen. Hockeyclubs zouden zich de kosten van bestrijding dus moeten kunnen veroorloven. Ik verwacht zelfs dat de algenproblematiek bij hockeyclubs juist zal afnemen. Volledige waterkunstgrasvelden worden steeds goedkoper en een groeiend aantal clubs kan zich zo'n veld tegenwoordig veroorloven. Waterkunstgrasvelden hebben niet of nauwelijks last van algen. Als clubs zouden overstappen op dergelijke velden, zal het probleem dus evenredig afnemen.'

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5177

Martijn Engelen

Aad van Oosten